[2022] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 322

ਹੋਟਲ ਪ੍ਰਿਆ, ਇੱਕ ਮਾਲਕੀ

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1459)

ਫਰਵਰੀ 18, 2022

[ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੈਬਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਤਮਾਸ਼ਾ ਨਿਯਮ, 1960 - 108, 109, 120, 122 ਅਤੇ 123 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 15 (1), 19 (1) (ਜੀ) - ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਇਸ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ - ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 (3) ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਨ - ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 15 (1) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਾਲਕਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਲਿੰਗ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 1960 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਅਤੇ ਬੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਆਯਾਮਾਂ (ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਅੱਠ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਰਚਨਾ (ਭਾਵ, ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਸ਼, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1951 – ਐਸਐਸ 2 (9), 2 (10), 33 (1), 33 (2), 162 (1) ਅਤੇ 162 (2)

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ1.1 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ

ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ. ਉਸੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਜਾਂ ਬੈਂਡ ਲਈ ਲਿੰਗ-ਕੈਪ ਕਿਵੇਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 02.03.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 793/2014 ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਤੇ ਪਰਮਿਟ ਰੂਮ ਖੇਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਗੈਰ-ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਐਫ.ਐਲ.-3 ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟੇਜ ਦੇ ਆਕਾਰ (ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ) ਨੂੰ 10 ਫੁੱਟ x 12 ਫੁੱਟ ਆਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਚਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾੜੇ (120 ਵਰਗ ਫੁੱਟ) ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੰਡਲੀ ਜਾਂ ਬੈਂਡ ਲਈ ਲਿੰਗ-ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਪਾਰਸ 39, 40] [344-ਸੀ-ਐੱਫ]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। (ਆਈਐੱਚਆਰਏ-I) (2013) 8 ਐਸਸੀਸੀ 519: [2013] 7 ਐਸਸੀਆਰ 654; *ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (ਆਈਐੱਚਆਰਏ -II)* (2015) 16 ਐਸਸੀਸੀ 100; *ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ. ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (ਆਈਐੱਚਆਰਏ-III)* (2019) 3 ਐਸਸੀਸੀ 429 : [2019] 1 ਐਸਸੀਆਰ 371 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.2 ਲਿੰਗ-ਕੈਪ (ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਰਦ) ਇੱਕ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਇਜ਼ਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਅਸਲ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਜ ਗਰਗ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੀਲ ਦੌੜਨਾ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ. ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ - ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 (3) ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। (ਪਾਰਸ 42, 46) [345-ਏ; 347-ਈ ਜੀ]

ਅਨੁਜ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਹੋਟਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ। **(2008) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2007] 12 ਐਸਸੀਆਰ 991 - ਭਰੋਸੇ**

1.3 ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਆਯਾਮਾਂ (ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਿ ਇਹ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 15 (1) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਾਲਕਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਰੱਦ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤ "ਕਾਨੂੰਨ" ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਕਿ ਕੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਵਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖਪਾਤ, ਲਿੰਗ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਹਾਲ ਹੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ "ਗੜ੍ਹ" ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੱਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੰਬਲ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਨੋਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ, 1960 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਅਤੇ ਬੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਅੱਠ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਰਚਨਾ (ਭਾਵ, ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ. (ਪਾਰਸ 47-49)[347-ਐਚ; 348-ਏ-ਐੱਫ]

ਜੋਸਫ ਸ਼ਾਇਨ ਬਨਾਮ ਯੂਸੁਫ਼ ਸ਼ਾਇਨ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(2019) 3 ਐਸਸੀਸੀ 39: [2018] 11 ਐਸਸੀਆਰ 765 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ.**

ਕਰਨਾਟਕ ਲਾਈਵ ਬੈਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ **(2018) 4 ਐਸਸੀਸੀ 372: [2018] 1 ਐਸਸੀਆਰ 533 ਵੱਖਰਾ.**

ਸੀ.ਬੀ. ਮੁਥੰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1979) 4 ਐਸਸੀਸੀ 260: [1980] 1 ਐਸਸੀਆਰ 668 - **ਭਰੋਸੇ.**

ਬਿਜੋ, ਇਮੈਨੁਅਲ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। **(1986) 3 ਐਸਸੀਸੀ 615 : [1986] 3 ਐਸਸੀਆਰ 518;** *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨਵੀਨ ਜਿੰਦਲ* (2004) 2 ਐਸਸੀਸੀ 510 : [2004] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1038; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬ੍ਰੇਵਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 26: [2003] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 930 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[2013] 7 SCR 654	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 32**
[2019] 1 SCR 371	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 34,35 ਅਤੇ32**
[2007] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 991	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 43 ਅਤੇ 46**
[1980] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 668	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 43 ਅਤੇ 46**
[1980] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 668	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 44**
[1986] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 518	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 37**
[2004] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1038	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 37**
[2003] 5 ਸਪਲਿਊ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 930	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 34**
[2018] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 533	**ਵਿਲੱਖਣ**	**ਪੈਰਾ 41**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1459.

2010 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7962 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.05.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1460 ਅਤੇ 2022 ਦੇ 1461.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸੇਨਜੀਤ ਕੇਸਵਾਨੀ, ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਸਾਹਾ, ਉਪਮਨਿਊ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਡੀ ਖੰਨਾ, ਮਨੋਜ ਕੇ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉਮੇਸ਼ ਦੂਬੇ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੋਮ, ਆਲੋਕ ਪਾਂਡੇ, ਡਾ.

ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨੀਸ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਏ ਪਾਂਡੇ, ਜੀਓ ਜੋਸਫ, ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ (ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼) 1 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ 12.09.2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਹਨ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਤੇ ਬਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ "ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਬਾਰ" ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1951 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 1951") ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੈਬਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਤਮਸ਼ਾਸ ਨਿਯਮ, 1960 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮ, 1960") ਸਮੇਤ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬ੍ਰਹਿਨ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (1) (ਡਬਲਯੂ) (ਆਈ) ਅਤੇ (ਡਬਲਯੂ) (2), ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 162 (1) ਅਤੇ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 108 ਏ, 109, 118, 207 ਅਤੇ 209 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 12.09.2009 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਮਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋੜੀਆਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਪੀ ਨੰਬਰ 7962/2010 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਚੁਣੌਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ:

(1) ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਮਹਿਲਾ ਗਾਇਕਾਂ/ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ ਗਾਇਕਾਂ/ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਇਜਾਜ਼ਤ ਵਾਲੇ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਕਲਾਕਾਰਾਂ (ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ) ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਔਰਤ, ਐਕਟ, 1951 ਜਾਂ ਨਿਯਮ, 1960 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 7962/2010 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 6 ਮਈ 2011; ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਬਲਯੂਪੀ 2883/2012 ਵਿੱਚ 19.12.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਨੇ 6 ਮਈ 2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਐਕਟ, 1951 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸੇਨਜੀਤ ਕੇਸਵਾਨੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੇਜ ਕੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹਿਲਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਰਥਾਤ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸਥਾਨ ਦੇ ਬਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲਕ. ਜੇ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਬੈਂਡ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੈਂਡ ਜਾਂ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਖਿਅਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਡਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਾਤਮਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਕੈਸਟਰਾ, ਜਾਂ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਸੁਮੇਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਡ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਖੇਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹੈ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਬੈਂਡ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਲਿੰਗ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੀ ਸਖਤ ਅਤੇ ਸਖਤ ਸੰਖਿਅਕ ਵੰਡ, ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਕਲਾਕਾਰ, ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਰਦ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਅੱਠ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿੰਗ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੱਦ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। *ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ.*[2] (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *("ਆਈਐਚਆਰਏ -I")* ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈਐਚਆਰਏ -III")* [3], ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ *(ਨੱਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ) ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣਾ ਵਾਧੂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।*

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 33 (1) (ਡਬਲਯੂ), (ਡਬਲਯੂ) (ਆਈ) ਅਤੇ (ਡਬਲਯੂਏ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸੰਗੀਤਕ, ਨਾਚ, ਨਕਲ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 33 (2) (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 33 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 33 (2) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 33 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ / ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ।

9. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 108, 108ਏ, 109, 118, 120, 121, 122, ਫਾਰਮ-ਡੀ ਅਤੇ ਫਾਰਮ -ਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 108-ਏ,

---

[2] (2013) 8 ਐਸਸੀਸੀ 519.

[3] (2019) 3 ਐਸਸੀਸੀ 429.

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 108 ਏ, 120 ਅਤੇ 122 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਈਐਚਆਰਏ-1 ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 127, 128, 129, 130, 131, 132)। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਨਿਯਮ 109 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 109 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਏ) ਅਤੇ 19 (1) (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ, ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 13 (3) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ *ਬਿਜੋ ਇਮੈਨੁਅਲ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 5. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਆਰ[4] ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਨਵੀਨ ਜਿੰਦਲ [5]*. ਇਸ ਲਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਅਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਬਾਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੇਟਰਸ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤਰਕ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ *ਆਈਐਚਆਰਏ -1* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਤਰਕ ਹੁਣ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਆਈਐਚਆਰਏ -1* ਵਿੱਚ, ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਏ ਅਤੇ 33 ਬੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਕਲੱਬਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਿਤਾਰਾ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

---

[4] (1986) 3 ਐਸਸੀਸੀ 615.

[5] (2004) 2 ਐਸਸੀਸੀ 510.

ਐਸ.ਸੀ.ਆਰਆਰਟੀਕਲ 14, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਂਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਤਰਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬੇਲੋੜਾ ਬੋਝ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲਿੰਗ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ।

12. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਅਨੈਤਿਕ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ. ਅਦਾਲਤ ਡਾਂਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਂਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਰੂਪ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੈਤਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਅਨੈਤਿਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ।

13. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਈਐਚਆਰਏ -3 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਟਲਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰ ਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਲੀਲ ਡਾਂਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ) ਐਕਟ, 2016 (ਐਕਟ 2016) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝਣਯੋਗ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਾਂਝੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਬਾਰ ਡਾਂਸ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਉਹ ਹੋਰ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸੰਖਿਅਕ ਪਾਬੰਦੀ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

14. ਸ਼੍ਰੀ ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਬਾਰ ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹੀ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਹੁਣ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ਲੀਲ ਡਾਂਸ ਮੂਵਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 (3) ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

15. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ 254 ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਸ਼ੋਅ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ (ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਲਾਕਾਰ ਜਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

16. ਅੱਗੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਆਰਟੀਕਲ 14 ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਮਝਣਯੋਗ ਵਿਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਧਾਰਾ 15 (3) ਰਾਜ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਾਰੇ 254 ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ; ਸਾਰੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ।

17. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 793/2014 ਵਿੱਚ, (ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੈਂਬਰ ਹਨ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਂਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 02.03.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 793/2014। ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਟੇਜ (10 ਫੁੱਟ x 12 ਫੁੱਟ) ਦੇ ਆਯਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ।

18. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ, ਹਾਲ, ਮੈਦਾਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਟਲ ਬਾਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ। ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਜਾਂ ਨਾਟਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਕੋ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਟਲ ਬਾਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਪਰੋਸੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਜਾਂ ਸੰਗੀਤ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ। ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੇਟਰਸ ਜਾਂ ਬਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਚਲੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੁਨਾਫਾ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਸਵਾਗਮਨੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 2009 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2013 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 294 ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ 217 ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਤਸਕਰੀ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, (ਪੀਆਈਟੀਏ) 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3,4,5 ਤਹਿਤ 97 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

19. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3) ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

20. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਲਾਈਵ ਬੈਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਾਅਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਜਬ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ

I. *ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ*

21. ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (9) ਦੁਆਰਾ *"ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਥਾਨ"* ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

---

[6] (2018) 4 ਐਸਸੀਸੀ 372.

"ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਥਾਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਸੰਗੀਤ, ਗਾਉਣਾ, ਨੱਚਣਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਡਾਇਵਰਜਨ ਜਾਂ ਖੇਡ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੇਸ ਕੋਰਸ, ਸਰਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਥੀਏਟਰ, ਸੰਗੀਤ ਹਾਲ, ਬਿਲੀਅਰਡ ਰੂਮ, ਬੈਗਾਟੇਲ ਰੂਮ, ਜਿਮਨੇਜ਼ੀਅਮ, ਫੈਂਸਿੰਗ ਸਕੂਲ, ਸਵੀਮਿੰਗ ਪੂਲ ਜਾਂ ਡਾਂਸਿੰਗ ਹਾਲ।

ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (10) "ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਥਾਨ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਥਾਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਿਹਾਇਸ਼-ਘਰ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼-ਘਰ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਹੋਟਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਘਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬਖਾਨਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਬੀਅਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਸਪਿਰਿਟ, ਅਰਕ, ਤਾੜੀ, ਗਾਂਜਾ, ਭੰਗ ਜਾਂ ਅਫੀਮ ਦੀ ਦੁਕਾਨ) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖਪਤ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ; ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 33. ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਆਦਿ।

ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ), (ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) । (ਡੀਬੀ), (ਈ), (ਜੀ), (ਆਰ), (ਟੀ) ਅਤੇ (ਯੂ)) ਅਤੇ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਵਾਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ.....

(i) ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ; (ਡਬਲਯੂ) (ii) ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ। ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਥਾਨ, ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਜਾਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ, ਅਸੁਵਿਧਾ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਜੋਖਮ, ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ:

;.....

(ਵਾ) (i) ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ [ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਸਮੇਤ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸੰਗੀਤਕ, ਨਾਚ, ਮਿਮੇਟਿਕ ਜਾਂ ਨਾਟਕੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ;

(ii) ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ;

ਧਾਰਾ 33 (1) (2), ਐਕਟ, 1951 ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

ਧਾਰਾ 33 (1).....

(2)ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ।

(ii) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ।

22. ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਧਾਰਾ 33 (2) ਅਧੀਨ) ਸਬੰਧਤ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (6) ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 162 (1) ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਦਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਧਾਰਾ 162 (2) ਲਾਇਸੈਂਸ ਾਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ, ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

(i) ਇਮਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਸਾਈਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 75 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(iii) ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

1960 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ [7] ਨਿਯਮ 108, 109 ਅਤੇ 120.

(iv) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਾਈਟ 10 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੌੜਾਈ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(v) ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ/ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(vi) ਵੀਡੀਓ ਪਾਰਲਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(vii) 75 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(viii) ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1951 ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 33 (1) (ਡਬਲਯੂ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

25. ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 122 ਅਤੇ 123 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਪਹਿਰਾਵੇ, ਨਾਚ, ਹਰਕਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਾਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ; ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਚਾਹੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਗਨ ਜਾਂ ਸਕੈਨੀ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ; ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਕੈਬਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਛੂਹ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਸੰਪਰਕ।

II. *ਪਿਛਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ*

26. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬਬੰਦੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ: *ਆਈਐਚਆਰਏ -I* ਨੇ ਐਕਟ, 1951 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 33 ਏ ਅਤੇ 33 ਬੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ 14.8.2005 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 33ਏ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਹੀ, ਹੋਲਡਿੰਗ *"ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਘਰ, ਪਰਮਿਟ ਰੂਮ ਜਾਂ ਬੀਅਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਾਚ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ"*. ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 33ਬੀ ਦੁਆਰਾ (ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)

2005 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ) ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। *"ਇੱਕ ਡਰਾਮਾ ਥੀਏਟਰ, ਸਿਨੇਮਾ ਥੀਏਟਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਡਾਂਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਜਾਂ ਜਿਮਖਾਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਿਤਾਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਹੋਟਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਜਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ "(ਏ) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਨੀਤੀ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।*

27. ਦੋ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਧਾਰਾ 33ਏ ਅਤੇ 33ਬੀ) ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (*ਆਈਐਚਆਰਏ -1* ਵਿੱਚ) ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

28. ਹੁਣ ਦੂਜੀ ਪਾਰੀ ਲਈ ਸਟੇਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ. ਰਾਜ ਨੇ ਐਕਟ, 1951 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 26.05.2014 ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਐਚਆਰਏ-1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਧਾਰਾ (ਨਵੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 33ਏ) ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ . ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [10] (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਐਚਆਰਏ -2) ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ

> *"... ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਜੋੜਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਡਾਂਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸ਼ਲੀਲ ਨਾਚਾਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।*

29. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ; ਇਸ ਵਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਾ 33ਏ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

---

[8] ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਸਨ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, 2006 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 418.

[9] ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 793/2014.

[10] (2015) 16 ਐਸਸੀਸੀ 100.

[11] ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 12, 2016

ਸੋਧਾਂ 2014 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਆਈ.ਐਚ.ਆਰ.ਏ.-II ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 30.08.2018.[12] ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

30. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 2014 ਦੀ ਸੋਧ (30.08.2016 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ 2016 ਦਾ ਐਕਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਕਟ, 2016 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ ਅਤੇ *ਆਈਐਚਆਰਏ -I* ਦੇ ਦੰਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਆਈਐਚਆਰਏ -III* ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ) ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

III. *ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ*

31. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਅਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

32. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਈਐਚਆਰਏ -1 ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਏ ਅਤੇ 33 ਬੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: ਇਕ, ਤਿੰਨ ਸਿਤਾਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੇਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਨੱਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਨੱਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੰਚਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਨ। ਇਹ ਆਈ.ਐਚ.ਆਰ.ਏ.-1 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

> ***"119.*** *ਅਖੰਤੀ ਸਮਝਣਯੋਗ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਤਰਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਝੇ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੂੰ ਬਾਰ ਡਾਂਸ ਵਿੱਚ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਾਂ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ*

[12] ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 2018 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ (ਐਸਸੀ) 3127 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੋ ਕਿ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਪਿਕ- ਅੱਪ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਡਾਂਸ ਬਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਲੱਗ- ਥਲੱਗ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਧਾਰਾ 33- ਏ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

120. *ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਤਰਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਡਾਲਮੀਆ ਕੇਸ [ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 538] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੈਟਸੋਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ [58 ਐਲ ਐਡ 539 : 232 ਯੂਐਸ 138 (1914)] ਕਿ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਨੁਭਵੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਨੁਭਵੀ ਅੰਕੜੇ ਸਨ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੈਟਸੋਨ [58 ਐਲ ਐਡ 539 : 232 ਯੂਐਸ 138 (1914)] ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ। ਹਨੀਫ ਕੁਰੈਸ਼ੀ [ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 731],*

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਜਰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਢੁਕਵੇਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

***121**. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਕੁਲੀਨ ਅਰਥਾਤ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ "ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਣ" ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਾਚ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ; ਪਰ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।*

xxxxxx xxxxxx xxxxxx xxxxxx

***123.** ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅਜਿਹੇ ਅਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਸਿਤਾਰਾ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ*

ਵਿਵਹਾਰ ਉੱਚ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

33. 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

132. *ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਦੇਖੋ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਮੋਤੀ ਕੁਰੇਸ਼ੀ ਕਸਾਬ ਜਮਾਤ [(2005) 8 ਐਸਸੀਸੀ 534: ਏਆਈਆਰ 2006 ਐਸਸੀ 212] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 573, ਪੈਰਾ 75) ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਪੂਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਵਿਕਲਪ ਨਾਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (1) (ਡਬਲਯੂ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮ 238 ਅਤੇ 242 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 241 ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ / ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ / ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਨਾਚਾਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।*

34. ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ *ਆਈਐਚਆਰਏ -III* ਸੀ। 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬ੍ਰੇਵਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ [13], ਆਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਦੇਵਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ:

> *48. ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਸਮਾਜ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਲੇਖ (ਧਾਰਾਵਾਂ) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਆਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕਰੇ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।*

35. ਆਈਐਚਆਰਏ -3 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਆਈਐਚਆਰਏ -I* ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ:

> *"... ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸੱਟ: ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਾਂਸ ਬਾਰ ਜਨਤਕ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਢੁਕਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:*

[13] (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 26.

"120. .. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਨੁਭਵੀ ਅੰਕੜੇ ਸਨ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਨੱਚਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ..."

(iii) ਰੈਸ ਐਕਸਟ੍ਰਾ ਕਮਰਸੀਅਮ: ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਜ਼ਰੂਰੀ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ "ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਜਬ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ 'ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ।

36. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ (ਧਾਰਾ 294, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜੋ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸੀ:

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਡਾਂਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਮਕਾਜੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕੰਮ ਹਨ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 8 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 294 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 (2) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 294 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਜੁਰਮਾਨੇ (3 ਸਾਲ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਜਬ ਹੈ।

37. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ *ਆਈਐਚਆਰਏ -III* ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸਿੱਕੇ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ; ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿਪ, ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਸੁੱਟਣਾ ਜਾਂ ਵਰ੍ਹਾਉਣਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ; ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਥੋਪਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਕੇ, ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਦਿ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਵਰ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਵੀ ਪੈਸਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਂਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਕੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂ ਵਰਸਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਟਿਪਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਤਰੀਕਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿੱਕੇ, ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਵਰ੍ਹਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਂਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਹੀ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

38. ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਜ ਦਾ ਆਕਾਰ, ਇਸਦਾ ਖੇਤਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਪਵਾਦ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ:

"ਭਾਗ ਬੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੰਬਰ 12 ਬਾਰ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪਰੋਸਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡਾਂਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੈਤਿਕਤਾਵਾਦੀ ਰੰਗਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੱਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ

ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਰ ਰੂਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤ ਵੇਟਰਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪਰੋਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਛਿਟ-ਪੁੱਟ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਡਾਂਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਬਾਰ ਰੂਮ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁੱਖ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਤ ਨੰਬਰ 12 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

39. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦਲੀਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਜਾਂ ਬੈਂਡ ਲਈ ਲਿੰਗ-ਕੈਪ ਕਿਵੇਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਹੈ।

40. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 02.03.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ *ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਤੇ ਪਰਮਿਟ ਰੂਮ ਖੇਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਗੈਰ-ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਐਫ.ਐਲ.-3 ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ "ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਖੇਤਰ / ਪਰਮਿਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ* ਸਟੇਜ ਦੇ ਆਕਾਰ (ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ) ਨੂੰ 10 ਫੁੱਟ x 12 ਫੁੱਟ ਆਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਚਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾੜੇ (120 ਵਰਗ ਫੁੱਟ) ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੰਡਲੀ ਜਾਂ ਬੈਂਡ ਲਈ ਲਿੰਗ-ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

41. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ *ਕਰਨਾਟਕ ਲਾਈਵ ਬੈਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਲਾਈਵ ਬੈਂਡ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਜਬ ਸੀ। ਉੱਥੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ. ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

42. ਲਿੰਗ-ਸੀਮਾ (ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼) ਇੱਕ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਆਈਐਚਆਰਏ -I* ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ:

"ਡਾਂਸ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਮਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾਵਾਦੀ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜੜ੍ਹ ਫੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ "ਘਰ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ" 'ਘੱਟ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ' ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

43. *ਅਨੁਜ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ।*[14] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

36. *ਅਸੀਂ ਖਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਔਰਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਓਨੀ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਕਾਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਕਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ।*

37. *ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਡਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।*

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ:

47. *ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉੱਚਾ ਪੱਧਰ ਆਦਰਸ਼ਕ ਸੀਮਾ ਹੈ।*

---

[14] (2008) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1.

44. ਜੋਸਫ ਸ਼ਾਇਨ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ 15 ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ:

"ਸਮਾਜ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਗੁਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਨੰਦਿਤਾ ਹਕਸਰ, ਲੋਤਿਕਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੀ ਸ਼ਿਵਰਾਮਯਾ (ਸੰਪਾਦਕ), ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ: ਸਮਕਾਲੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, (ਵਿਕਾਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ 1994) ਵਿੱਚ "ਦਬਦਬਾ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ"। ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੂਰਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ..... ਸਦਾਚਾਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਮਾਜ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਿਆਨਕ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ। ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਲਈ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ।

45. ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, *ਸੀ.ਬੀ. ਮੁਥੰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ,* ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। *"ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।"* ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ:

***"5.** ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ, ਸਦਮੇ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਕੋਈ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਜੋਖਮ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰਮਾਣੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਅੰਤਰ-ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਵਿਆਹਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ,*

---

[15] (2019) 3 ਐਸਸੀਸੀ 39.

16 (1979) 4 ਐਸਸੀਸੀ 260.

ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਦੇ ਨਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੰਗੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ (ਭਰਤੀ, ਕਾਡਰ, ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ) ਨਿਯਮ, 1961 ਦਾ ਨਿਯਮ 18 ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਚਲਦਾ ਹੈ:

*"(1)-(3) * * *

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।*

6. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਆਦਮੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਰਵੱਈਆ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲਿੰਗ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਰਦਾਨਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹੈਂਗਓਵਰ ਹੈ, ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਟੁੱਟ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਵੀ ਅਟੁੱਟ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਾਡੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੱਧੀ ਮਾਨਵਤਾ, ਅਰਥਾਤ ਸਾਡੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੁਖਦਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਦੁਖਦਾਈ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਰੋਗੇਟ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਭਾਗ 3 ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਹੁਦੇ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੂਟਨੀਤਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਐਲਰਜੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

46. ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਅਸਲ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਜ ਗਰਗ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੀਲ ਦੌੜਨਾ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ. ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ - ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 (3) ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

47. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ *ਬਿਜੋ ਇਮੈਨੁਅਲ (ਸੁਪਰਾ), ਨਵੀਨ ਜਿੰਦਲ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਆਯਾਮਾਂ (ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) 'ਤੇ ਨਿਯਮ

ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਿ ਇਹ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 15 (1) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਾਲਕਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਰੱਦ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤ "ਕਾਨੂੰਨ" ਹੈ।

48. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਕਿ ਕੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਵਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖਪਾਤ, ਲਿੰਗ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਹਾਲ ਹੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ "ਗੜ੍ਹ" ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੱਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੰਬਲ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਨੋਟ ਹੋਵੇਗਾ।

49. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ, 1960 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਅਤੇ ਬੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿੰਗ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਮਾ ਅੱਠ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਰਚਨਾ (ਭਾਵ, ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਰਦ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਅਮਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਸਹਾਇਕ: ਅਦਨਾਨ ਖਾਨ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016